

Datum
2021-09-01

Diarienummer
GSN-2021/221.601

Handläggare
Elin Lindelöw
Elin.Lindelow@huddinge.se

Grundskolenämnden

Inrätta ett lokalt barnombud i Huddinge kommun - motion väckt av Nujin Alacabek (V), Sonia Benavente (V) och Olov Hamilton (V)

Förslag till beslut

Grundskolenämnden godkänner förvaltningens synpunkter och överlämnar tjänsteutlåtandet som nämndens yttrande till kommunstyrelsen.

Sammanfattning

I en motion daterad den 10 februari 2020 förslår Nujin Alacabek (V), Sonia Benavente (V) och Olov Hamilton (V) att ett lokalt barnombud inrättas i Huddinge kommun. Motionärerna menar att trots att barnkonventionen blev lag den 1 januari 2020 har barn och unga få möjligheter att komma till tals. För att säkerställa att barnets bästa kommer i främsta rummet föreslår motionärerna att inrätta en tjänst med ett lokalt barnombud. Motionärerna skriver att tjänsten lämpligen skulle kunna ligga på kommunstyrelsens förvaltning. Motionärerna ser att en sådan tjänst kan innehålla arbetsuppgifter som granskning av nämnders och styrelsers verksamheter och beslut som på olika sätt berör barn. Barnombudsmannen ska också säkerställa att personal som arbetar med barn har goda kunskaper om barnkonventionen, barnrättsperspektivet och barnkonsekvensanalyser.

Kommunalt anställda barnombud finns i en del av landets kommuner. Några kommuner använder sig av barnombud som är helt fristående från kommun och region. Ytterligare några kommuner har anställda elevombud, barnrättsstrateger eller ungdomssamordnare. Stockholms stad har en barnombudsman.

I samband med att barnkonventionen blev lag, den 1 januari 2020, ska barnkonsekvensanalyser göras. Barnkonsekvensanalyser ska vara en del av det ordinarie arbetet och ett verktyg för att förverkliga barnkonventionen och lyfta fram barnets bästa.

Ärendet har samberetts med kommunstyrelsens, gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningen, kultur- och fritidsförvaltningen och socialförvaltningen. De samberedande förvaltningarna menar att kommunen

HUDDINGE KOMMUN

Postadress
Huddinge kommun
Barn- och utbildningsförvaltningen
141 85 Huddinge

Besök
Gymnasietorget 1

Tfn vxl 08-535 300 00

www.huddinge.se

fortsatt bör prioritera barnrättsfrågor och säkerställa att detta är en angelägenhet för alla medarbetare i Huddinge kommun.

Förvaltningarna anser att det behövs satsningar för att effektuera lagens syften både vad det gäller barnkonsekvensanalyser och att barn och ungdomar kommer till tals. Förvaltningarna anser dock inte att en särskild roll i form av ett lokalt barnombud är lösningen.

Beskrivning av ärendet

I en motion daterad den 10 februari 2020 förslår Nujin Alacabek, V, Sonia Benavente, V och Olov Hamilton, V att ett lokalt barnombud inrättas i Huddinge kommun. Motionärerna menar att trots att barnkonventionen blev lag den 1 januari 2020 har barn och unga få möjligheter att komma till tals. För att säkerställa att barnets bästa kommer i främsta rummet föreslår motionärerna att inrätta en tjänst med ett lokalt barnombud. Motionärerna skriver att tjänsten lämpligen skulle kunna ligga på kommunstyrelsens förvaltning. Motionärerna ser att en sådan tjänst kan innehålla arbetsuppgifter som granskning av nämnders och styrelsers verksamheter och beslut som på olika sätt berör barn. Barnombudsmannen ska också säkerställa att personal som arbetar med barn har goda kunskaper om barnkonventionen, barnrättsperspektivet och barnkonsekvensanalyser.

Kommunalt anställda barnombud finns i en del av landets kommuner. Några kommuner använder sig av barnombud som är helt fristående från kommun och region. Ytterligare några har anställda elevombud, barnrättsstrateger eller ungdomssamordnare. Stockholms stad har en barnombudsman.

De lokala barnombudens uppdrag ser olika ut. Barnrättsstrateger och ungdomssamordnare har sällan någon roll i att vara stöd i frågor kring ett visst barn.

I samband med att barnkonventionen blev lag, den 1 januari 2020, ska barnkonsekvensanalyser göras. Barnkonsekvensanalyser ska vara en del av det ordinarie arbetet och ett verktyg för att förverkliga barnkonventionen och lyfta fram barnets bästa. Med hjälp av barnkonsekvensanalyser kan lokala beslutsfattare arbeta systematiskt och vara försäkrade om att ett barnperspektiv finns med i besluten.

Barnombud, barnrättsstrateger, ungdomssamordnare och barnombudsman

Ett lokalt barnombud träffar kommunens barn i skolor, fritidsverksamheter, elevråd och andra platser där barn finns. Barnombudet ser till att barn och ungdomar kommer till tals i frågor som berör dem. De lokala barnombuden ordnar träffar där barn och beslutsfattare möts för samtal och information om barnkonventionen. Oftast kan även föräldrar vända sig till det lokala barnombudet vid exempelvis mobbing i skolan. Flera kommuner har valt att använda sig av fristående, lokala barnombud, till exempel Stadsmissionen eller Barnrättsbyrån.

Ett exempel på en kommun där ett lokalt barnombud finns är Strängnäs kommun. Här är barnombudets uppdrag att se till att barn och ungdomar kommer till tals i

frågor som berör dem, ordna mötesplatser för barn och beslutsfattare, informera om barnkonventionen och möta barn och ungdomar på deras egna arenor. Ett annat exempel på en kommun med barnombud är Järfälla kommun. Här har barnombudet ett uppdrag att arrangera barnhearings där barn kan ställa frågor till kommunens politiker och tjänstemän. Barnombudet är mötesledare och barnens ombudsman vid hearingarna.

Stockholms stad har en anställd barnombudsman. Dennes uppdrag är driva på och stödja utvecklingen av stadens arbete med barnkonventionen, uppmärksamma barns rättigheter och intressen i styrdokument, granska hur barns rättigheter implementeras samt att öka kunskapen i alla stadens verksamheter.

Barnrättsstrateger och ungdomssamordnare inom såväl kommuner som regioner arbetar bland annat med att implementera barnkonventionen i verksamheten. Dessa har sällan någon roll i att vara stöd i frågor kring ett visst barn.

Några kommuner har valt att anställa barnrättsstrateger eller ungdomssamordnare. Deras uppdrag är oftast att implementera barnkonventionen i kommunens verksamheter.

Barnkonsekvensanalyser

I och med att barnkonventionen blev lag den 1 januari 2020 ska barnkonsekvensanalyser göras vid beslut som rör barn. Syftet är att säkerställa att barns rättigheter finns med i beslutsfattandet. En barnkonsekvensanalys är en utredning som ska vara en del av kommuners ordinarie arbetet. Att göra en barnkonsekvensanalys handlar i första hand om rättstillämpning.

De delar som ingår i en barnkonsekvensanalys är att beakta gällande lagstiftning, barnkonventionens artiklar, aktuell forskning, beprövad erfarenhet, barnets sociala nätverk och barnets synpunkter. Även faktorer som rör den aktuella frågan som det ska fattas beslut om ska ingå. De kan vara ekonomi, intressekonflikter med annan lagstiftning och långsiktighet. En vanlig modell som används för att genomföra en barnkonsekvensanalys är i sju steg och rekommenderas bland annat av Sveriges kommuner och regioner och Barnombudsmannen.

Huddinge kommun

Kommunstyrelsens förvaltning arrangerade 2019 två utbildningstillfällen för direktörer och högre chefer kring vad den nya lagen om barnkonventionen innebär. Ansvarig för barnets rättigheter vid SKL föreläste. Under 2020 bjöd kommunstyrelsens förvaltning in nästan 300 förtroendevalda till en digital utbildning där fokus var vad som krävs i den politiska rollen utifrån att barnkonventionen är lag. Utbildningsarrangör var Barnrättsbyrån.

Huddinge kommun har, 2017, tagit fram en metodhandbok med tillhörande checklista för att göra barnkonsekvensanalyser. Materialet finns tillgängligt på Huddinge kommuns interna och externa hemsidor. Flera förvaltningar har arrangerat utbildningar för sina medarbetare i barnkonventionen.

Förvaltningens synpunkter

De samberedande förvaltningarna menar att fokus för ett lokalt barnombud skulle vara att träffa barn- och ungdomsgrupper för att de ska komma till tals i frågor som berör dem, få information om sina rättigheter och om barnkonventionen.

Datum
2021-09-01

Diarienummer
GSN-2021/221.601

Förvaltningarna anser att ett sådant arbete är mycket viktigt men att detta inte stödjer processen kring att utveckla arbetet rörande barnkonsekvensanalyser.

För att barnkonventionens intentioner ska förverkligas ska barnrättsperspektivet beaktas i alla frågor som berör och omfattar barn. Detta gäller även kommunövergripande beslut där barn och ungdomar inte alltid upplevs vara direkt berörda av besluten.

Förvaltningarna anser att det behövs satsningar för att effektuera lagens syften både vad det gäller barnkonsekvensanalyser och att barn och ungdomar kommer till tals. Förvaltningarna anser dock inte att en särskild roll i form av ett lokalt barnombud är lösningen.

De samberedande förvaltningarna menar att för att säkra och utveckla arbetet med barnets rättigheter ytterligare bör fokus vara på att förbättra processer och arbetsmetoder. Grundskolan har idag ett väl utvecklat arbete med elevers rättigheter i form av rutiner och processer för att motverka kränkande behandling, diskriminering, trakasserier och sexuella trakasserier, där barnperspektivet har en uttalad och framträdande roll. För att ytterligare stärka barnperspektivet inom ramen för grundskolans processer behövs därtill kompetensutveckling kring hur barnkonsekvensanalyser utförs vid beslutsfattande.

Förvaltningarna stödjer därför inte motionärernas förslag om att tillsätta ett lokalt barnombud.

Ekonomiska och juridiska konsekvenser

Förslaget till beslut innebär inga ekonomiska eller juridiska konsekvenser.

Johan Skofteröd
Utbildningsdirektör

Anna-Karin Mäntylä
Grundskolechef

Bilaga

Remiss Inrätta ett lokalt barnombud i Huddinge kommun - motion väckt av Nujin Alacabek (V), Sonia Benavente (V) och Olov Hamilton (V)

Beslutet ska skickas till

Kommunstyrelsen
Akten